ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ, ՊԸՐՐԻՆ ԵՒ... ՄԵՆՔ

Posted on October 10, 2011 by Keghart



Category: Opinions

Մեր Այսօրը՝ Վաղուան Հաշւոյն Շարքէն
Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրութ, 10 Հոկտեմբեր 2011

Լիբանանի խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի այցելութիւնը Երեւան, անտարակոյս, *պատմական* եւ *անկիւնադարձային* իրողութիւն մը եղաւ (եւ է՛), որուն մասին պէտք է *լրջօրէն* խորհրդածել, համապատասխան քննարկումներով ու գնահատումներով:

Դժբախտաբար, լիբանանահայ շրջանակներէ ներս, այս կարեւոր իրադարձութիւնը իր անհրաժեշտ արձագանգները չգտաւ, յատկապէս մամուլին կողմէ, որ բաւականացաւ միայն լրատուութեան ու մասամբ ակնարկային բաժիններ յատկացնելով (տակաւին չըսելու համար, որ ոմանք “կցկտուր” ու “կարկտան” դերակատարութիւններու մէջ գտնուեցան-*մեկնաբանութեան կը կարօտի*՞):

Մեր Այսօրը՝ Վաղուան Հաշւոյն Շարքէն
Պարոյր Աղպաշեան, Պէյրութ, 10 Հոկտեմբեր 2011

Լիբանանի խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիի այցելութիւնը Երեւան, անտարակոյս, *պատմական* եւ *անկիւնադարձային* իրողութիւն մը եղաւ (եւ է՛), որուն մասին պէտք է *լրջօրէն* խորհրդածել, համապատասխան քննարկումներով ու գնահատումներով:

Դժբախտաբար, լիբանանահայ շրջանակներէ ներս, այս կարեւոր իրադարձութիւնը իր անհրաժեշտ արձագանգները չգտաւ, յատկապէս մամուլին կողմէ, որ բաւականացաւ միայն լրատուութեան ու մասամբ ակնարկային բաժիններ յատկացնելով (տակաւին չըսելու համար, որ ոմանք “կցկտուր” ու “կարկտան” դերակատարութիւններու մէջ գտնուեցան-*մեկնաբանութեան կը կարօտի*՞):

***

Ծանօթ է, թէ շրջանը կ՛անցնի խիստ վտանգաւոր ու փափուկ հանգրուաններէ:

Շրջանային կարգ մը պետութիւններ ու միջազգային գերատեսչութիւններու մեծ մասը դաւադրութիւններ կը հիւսեն (հիւսած են), դաւադրութիւններ կը կազմակերպեն (կազմակերպած են), դաւադրութիւններ սարքած են (կը սարքեն), որոնց մէջ ամենէն տխրահռչակ դերը վերապահուած է հին-նոր օսմանիզմի ժառանգորդներուն, գլխաւորութեամբ Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճիպ Էրտողանի:

Աւելի քան զաւեշտական է (նոյնիսկ հեգնական), որ նորօրեայ “սուլթանիկ”ը, աջին ու ձախին սպառնալիք կու տայ, աջին ու ձախին ասպարէզ կը կարդայ, խօսելով

ժողովրդավարութենէ՞, ազատութենէ՞, մարդասիրութենէ՞, մինչդեռ ինք կը հանդիսանայ աննախընթաց *բռնատէրը*, *ճնշատէրը* ու *հալածատէրը*, ոչ միայն ուրիշներու նկատմամբ (փոքրամասնութիւն թէ ուրիշ), այլեւ՝ թուրք ժողովուրդին, որուն քաղաքական բանտարկեալները, խօսքի ազատութեան զրկեալները, քաղաքական գործի հալածեալները կը կեղեքուին ու կը հիւծուին թրքական զնտաններուն եւ արգելակայաններուն մէջ:

Խօսի՞նք հակաքրտական թրքական *ֆաշիզմին* մասին, օր-ցերեկով քիւրտերը օդային-ցամաքային ռմբակոծման հաշուեյարդարի ենթարկելով, արար-աշխարհի սառն աչքին առջեւ, անդին՝ իր հովանաւորը՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները, մոռնալով հակամարդկային այս *վանտալիզմը*, տակաւին կը քաջալերէ Անգարայի վարիչները "թուր ու հուր" ցուցաբերելու իրենց հարեւաններուն նկատմամբ:

Ահաւասիկ այսպիսի թանձր ու մռայլ մթնոլորտի մը մէջ, որուն թիրախ կը դառնայ նաեւ Լիբանանը (Սուրիոյ կողքին), Էրտողան կը շարունակէ ինքզինքին "արդարադատ" ձեւացնել (անշուշտ, թելադրութեամբ ու հրահրումով Ուաշինկթընի), "միջնորդ" եւ... "առաջնորդ", մէկ ճիւղէն միւսը թառելով:

Բարեբախտաբար, ժամանակը ցոյց տուաւ Թուրքիոյ երկդիմութեան աստիճանը, մերկացաւ անոր էութիւնը, երբ սկսաւ անպատկառօրէն միջամուխ ըլլալ արաբական աշխարհի ներքին գործերուն... բացարձակատիրական ոճով եւ ինքնատիրական մոլուցքով:

Նեպիհ Պըրրին, որ հեռատես եւ իրատես, կշռադատ ու խոհեմադատ դիւանագէտ-քաղաքագէտ մըն է, ՊԱՀԸ յարմար ու տեղին գտաւ, Հայաստանի իշխանութիւններէն իրեն ուղղուած հրաւէրին, *ընդհո՛ւպ*, ընդառաջել, հետեւեալ գործօններով.

- Հայաստանին եւ հայ ժողովուրդին հանդէպ իր (եւ պետութեան) համակրանքն ու զօրակցութիւնը *վերահաստատելու*:

- Լիբանանեան խճանկարին մէջ, լիբանանահայութեան ունեցած դերն ու ներդրումը *վերագնահատելու*:

- Լիբանան-Հայաստան կապերը (զանազան մակարդակներու վրայ) *վերանորոգելու*:

- Թուրքիոյ (եւ այլոց) հասկցնելու, թէ արաբներու ու հայերու ջերմ եւ անկեղծ յարաբերութիւնները պատմական ու խոր արմատներ ունին, հետեւաբար, ո՛չ Էրտողանը եւ ո՛չ ալ Տաւիտօղլուները կրնան զանոնք խախտել կամ զիրար հակադրել:

Հոս, ի պատիւ հայրենի իշխանութիւններուն, պէտք է անվարանօրէն ըսել, թէ Լիբանանի խորհրդարանական աւագանիին ընդունելութիւնը, բարձրագոյն մակարդակով եւ առաւելագոյն յաջողութեամբ, *կրկնակիօրէն* նշանակալից են, ոչ միայն Հայաստանի ու Լիբանանի հաշւոյն, այլեւ՝ արաբ ու հայ ժողովուրդին, ընդհանրապէս:

Կ'ըսուի թէ՝ Պըրրի, իր այս այցելութեան ընթացքին, "ցնցուած" է ի լուր եւ ի տես այն սիրոյն եւ յարգանքին, զորս կը տածէ հայրենի ժողովուրդը (իր իշխանամէտ թէ ընդդիմադիր հատուածներով) Լիբանանի ու Սուրիոյ հանդէպ, առ ի երախտագիտութիւն՝ որպէս ասպնջական երկիրներ:

Պըրրի՝ ինչպէ՞ս չգնահատէր Հայաստանն ու հայ ժողովուրդը, որ այլապէս ալ իրենց քաղաքամայրին մէջ ունին "Պէյրութ" անունով պողոտայ, հանճարեղ Ճըպրան Խալիլ Ճըպրանի յուշարձան եւ Արաբ ժողովուրդի երախտիքը արտայայտող յուշակոթող (որուն պաշտօնական-պետական բացումը օրին տեղին պիտի ունենայ):

Յամենայն դէպս, այս այցելութեան պատմականութիւնը, կարեւորութիւնը, այժմէականութիւնն ու ապագայականութիւնը պէտք չէ "հարեւանցիութեան" սահմաններուն մէջ դիտել կամ պահել, այլ՝ *լուրջ* մեկնաբանութեան, եթէ... լրջութեան մօտեցում կայ:

***

Այս առիթով, *մտահոգութիւն* մը, որ պէտք է ըլլայ լիբանանահայ իւրաքանչիւր ազգային կառոյցի ղեկավարութեան... մտահոգութիւնը:

Լիբանանեան *օրէնսդրական* մակարդակով պատուիրակութեան մը այցելութիւնը Հայաստան եւ՝ *ա՛յս հանգրուանին*, երբ Լիբանանն ու Սուրիան թիրախ են գոյնզգոյն թիրախներու, կարելի՞ չէր զայն ներկայացնել աւելի լայն *ֆոնի* վրայ:

Խօսքը կը վերաբերի՝

- Լիբանանեան բարձրաստիճան-խորհրդարանական պատուիրակութեան մը այցելութեան Հայաստան, որուն կազմին մէջ ո՞ւր էին հայկական լրատուամիջոցներու ներկայացուցիչները: Դժուա՞ր էր այս կարեւոր մասնակցութիւնը ապահովել, ի յառաջագունէ:

- Լիբանանի մօտ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանատունը այս ուղղութեամբ բան մը ըրա՞ւ, գէթ "փսփսալ"ու, թէ այս այցելութեան պէտք է տրուի "ծանրակշիռ" տարողութիւն, հայկական-լրատուական *շօշափելի* ներկայութիւն մը ապահովելու տպաւորութեամբ:

- Հայաստանի լրատու միջոցները, փոխանակ շքանշաններու “տարափ”ները “փրոփականտ”ելու, աւելի լաւ պիտի չըլլա՞ր որ գոնէ այս այցելութեան *պատմական-քաղաքական* կշիռին վրայ շեշտը դնէին, համապատասխան *վերլուծական* անդրադարձներով եւ արձագանգներով, հայրենի թէ սփիւռքահայ ազգային-քաղաքական գործիչներու կողմէ:

***

Ի վերջոյ, մէկ բանի վրայ պէտք է համաձայնիլ.

Լիբանանահայութիւնը այս այցելութենէն պէտք է *դաս առնէ*, իր զանազան դրսեւորումներով:

Վաղը՝ Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահը վարչապետը կամ ուրիշ պատասխանատուներ եւս պիտի այցելեն Երեւան, ուստի, լաւ է որ *հիմակուընէ* նախապատրաստուին, գէթ անոնք որոնք այս գաղութին եւ Հայաստան-Լիբանան յարաբերութիւններուն մէջ *բան մը* կը ներկայացնեն, *բանի մը* կը ծառայեն, *բանով մը* կը յուսադրեն:

Այլապէս՝ օրին կը խօսքինք...: